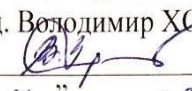

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор закладу вищої освіти з
науково-педагогічної роботи
доц. Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

“ 01 ” “ 02 ” 2023 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА

(СИЛАБУС)

з вивчення навчальної дисципліни

«ОСНОВИ МЕДСЕСТРИНСТВА (НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА)»

Галузь знань _____ 22 Охорона здоров'я _____

Спеціальність _____ 223 Медсестринство _____

Освітньо-професійний ступінь _____ фаховий молодший бакалавр _____

Курс навчання _____ I (на основі повної загальної середньої освіти) _____

Форма навчання _____ денна _____

Кафедра догляду за хворими та вищої медсестринської освіти

Схвалено на засіданні кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти
(протокол № 17 від “30” травня 2023 року)

Завідувач кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти
д.мед.н., професор _____ Ігор ПЛЕШ

Схвалено на засіданні предметної (циклової) комісії з терапевтичних, педіатричних та
сестринських дисциплін (протокол № 10 від “12” червня 2023 року)

Голова предметної (циклової) комісії
з терапевтичних, педіатричних та сестринських дисциплін
к.мед.н. _____ Алла ПЕРИЖНЯК

Схвалено на засіданні організаційно-методичної комісії з виробничої практики
(протокол № 6 від “14” червня 2023 року)

Голова організаційно-методичної комісії з виробничої практики
к.мед.н., асистент _____ Наталія ВОЛОШИНОВИЧ

Чернівці – 2023

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	догляду за хворими та вищої медсестринської освіти
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Перижняк Алла Іванівна, к.мед.н. викладач фахового коледжу БДМУ peryzhniak.alla@gmail.com Бачу Марина Іллівна, доктор філософії, викладач фахового коледжу БДМУ bachu.marina@bsmu.edu.ua Григорець Діана Корнеліївна викладач фахового коледжу БДМУ grigorec.diana@bsmu.edu.ua Антонюк-Штефаніка Леся Олександрівна викладач фахового коледжу БДМУ antoniuk.lesia@bsmu.edu.ua Кашул Марина Олександрівна викладач фахового коледжу БДМУ marina.kashul@gmail.com
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/doglyadu-za-hvorimi-ta-vishhoyi-medsestrinskoyi-osviti/
Веб-сайт кафедри	http://doglad.bsmu.edu.ua/
E-mail	vmo@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Руська, 87
Контактний телефон	+38 (0372) 58-55-57

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	Нормативна
Кількість кредитів	12
Загальна кількість годин	360
Лекції	34
Практичні заняття	248
Самостійна робота	78
Вид заключного контролю	модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Навчальна програма з дисципліни “Основи медсестринства (навчальна практика)” містить розділи, послідовне вивчення яких формує у майбутніх медичних сестер холістичне бачення своєї майбутньої професії.

Завдання змістових модулів «Вступ до предмета “Основи медсестринства”. “Медсестринські теорії і процес”» — вивчити історію та філософію медсестринської справи в нашій країні і за кордоном, різні моделі медсестринської справи і засвоїти медсестринський процес, а також навчити студентів техніці спілкування та методиці медсестринської педагогіки.

Формування власного погляду на професію, ознайомлення з моральними концепціями, принципами й традиціями медсестринської справи дасть змогу студентам краще зрозуміти сутність майбутньої професії.

Заняття з філософії медсестринської справи рекомендується проводити у формі ділових ігор, під час яких студенти повинні самостійно розкрити зміст основних етичних елементів філософії медсестринської справи. Медсестринський процес розглядається як метод організації та надання догляду за пацієнтом, спрямований на задоволення фізичних, психологічних і соціальних потреб людини, сім'ї та суспільства.

Ознайомлення студентів з медсестринським процесом має починатися з першого семестру, оскільки медсестринський процес виховує у студентів здатність до чіткого

розуміння проблем пацієнта і самостійного прийняття рішень у межах своєї компетенції; є серед основних практичних умінь медичної сестри і навчає навичкам спілкування. Заняття рекомендується проводити переважно в кабінетах доклінічної практики шляхом моделювання клінічних ситуацій.

Завдання змістового модуля “Основи практичної діяльності медичної сестри. Маніпуляційна техніка” — набути умінь та навички виконання різних медсестринських маніпуляцій. Рекомендується приділяти увагу не лише оволодінню маніпуляційною технікою, а й майстерності спілкування медичної сестри з пацієнтами та їх оточенням, навчанні пацієнта та (або) членів його сім’ї необхідним навичкам догляду в домашніх умовах.

Враховуючи, що дисципліна “Основи медсестринства (навчальна практика)” є початковим етапом навчання, то щоб виключити ризик для здоров’я пацієнта, програма передбачає в основному фантомний цикл. Оснащення кабінетів доклінічної практики має відображати реальні умови та імітувати робоче місце медичної сестри.

Студенти відпрацьовують одне на одному маніпуляції в тому разі, якщо останні не супроводжуються ризиком для здоров’я або не зачіпають почуття власної гідності (наприклад, заходи особистої гігієни, годування пацієнта, транспортування, відпускання найпростіших фізіотерапевтичних процедур тощо).

Обговорення медсестринських втручань при можливих проблемах пацієнта сприяє формуванню професійного мислення при оволодінні медсестринськими маніпуляціями, дає студентам змогу уникнути хибного уявлення про медсестринську діяльність як механічне виконання завдань, закріплює знання, уміння та навички, об’єднуючи їх у гнучку систему догляду.

Змістовий модуль “Основи санології” висвітлює основні принципи здорового способу життя, можливості втручання медичної сестри задля зміцнення здоров’я хворого та збереження здоров’я здорових людей.

Програма передбачає проведення практичних занять в умовах відділень лікувально-профілактичних закладів та практичної діяльності студента. Студенти щоденно відпрацьовують практичні навички, передбачені програмою, виконують лікарські призначення, ведуть робочі щоденники та медсестринську документацію.

Під час навчання слід акцентувати увагу на основних наказах та інструктивних документах МОЗ України, сучасному стані захворюваності в регіоні, Україні та світі, необхідності гарантувати інфекційну безпеку медичного персоналу.

За навчальним планом “Основи медсестринства (навчальна практика)” починають вивчати вже на першому році навчання.

Види навчальних занять згідно з навчальним планом:

- лекції;
- практичні заняття;
- самостійна (індивідуальна) позааудиторна робота студентів.

Самостійна позааудиторна робота студентів спрямована на самостійний пошук тематичної літератури, самостійне вивчення фрагментів навчальної програми, виконання індивідуальних завдань викладача.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vidnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcija-shhodo-ocziynyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);

- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без ви користання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, добро- зичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання про- пущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Анатомія людини	Медсестринство у внутрішній медицині

Фізіологія	Медсестринство в геронтології, геріатрії та паліативній медицині
Мікробіологія	Медсестринство в сімейній медицині
Фармакологія та медична рецептура	Медична та соціальна реабілітація
Основи психології та міжособове спілкування	Медсестринство в хірургії
Історія медицини та медсестринства	Медсестринство в педіатрії
Медична хімія	Громадське здоров'я та громадське медсестринство
Основи біологічної фізики та медична апаратура	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Мета викладання навчальної дисципліни “Основи медсестринства (навчальна практика)” — засвоєння студентами теоретичних знань та практичних умінь при здійсненні медсестринського процесу.

6.2. Основними завданнями у викладанні предмету є:

- ознайомлення з медсестринськими теоріями і процесом;
- формування власного погляду на професію сучасної медичної сестри;
- ознайомлення з моральними концепціями, принципами й традиціями медсестринства;
- набуття умінь та навичок виконання медсестринських маніпуляцій;
- формування навичок організації практичної роботи у терапевтичному стаціонарі та спеціалізованих терапевтичних відділеннях, а також терапевтичному кабінеті в поліклініці;
- оволодіння навиками сестринської допомоги пацієнтам, які лікуються в спеціалізованих терапевтичних відділеннях;
- оволодіння майстерністю спілкування сестри медичної з пацієнтами та їх оточенням,
- навчання пацієнта та (або) членів його сім'ї необхідним навичкам догляду в домашніх умовах;
- формування професійного мислення при виявленні та вирішенні проблем пацієнта, догляді та наданні невідкладної допомоги пацієнтам;
використання медсестринського процесу в роботі з пацієнтами.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

1.1. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

7.1. інтегральна здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

7.2. загальні:

- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

7.3. спеціальні (фахові, предметні):

- СК 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.
- СК 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.
- СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.
- СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.
- СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.
- СК 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.
- СК 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.
- СК 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.
- СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).
- СК 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.
- СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.
- СК16. Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна “Основи медсестринства (навчальна практика)”.

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта .

РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги.

РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

В результаті вивчення навчальної дисципліни “Основи медсестринства” студент повинен

8.1. Знати:

теорію і філософію медсестринської справи; основні потреби людини; роль медичної сестри у збереженні індивідуального та громадського здоров'я; структуру лікувально-профілактичних закладів; функціональні обов'язки медсестри стаціонару; основні види медичної документації приймального і соматичного відділень, правила їх оформлення; визначення поняття медсестринської справи, її основні функції; історію розвитку і становлення медсестринської справи; роль медичної сестри, як спеціаліста в системі охорони здоров'я, її основні завдання, права та обов'язки; визначення санітарно-протиепідемічного режиму, його призначення, засоби досягнення; види і методи дезінфекції та стерилізації, їх характеристики; лікувально-охоронний режим: визначення, шляхи забезпечення; основні принципи лікувального харчування; особливості спостереження і догляду за пацієнтами в гарячці; особливості спостереження і догляду за пацієнтами з порушеннями функціонального стану органів дихання, кровообігу, травлення, сечової системи; догляд за тяжкохворими та агонуючими; основні методи лабораторних досліджень, їх принципи, підготовку пацієнтів до лабораторного обстеження; характеристику рентгенологічного та ендоскопічного методів дослідження, особливості підготовки пацієнта до обстеження за допомогою цих методів; основи санології; необхідність впровадження медсестринського процесу в медсестринську освіту і практику; характеристику етапів медсестринського процесу; чинні накази, інструкції і методичні вказівки МОЗ України, Головних управлінь охорони здоров'я облдержадміністрацій України.

8.2. Вміти:

Здійснювати медсестринський процес; документувати медсестринський процес; забезпечити інфекційну безпеку пацієнта і медсестри; навчити пацієнта та членів його сім'ї навичкам само- і взаємодогляду; професійно спілкуватися; виконувати санітарне оброблення пацієнта; готувати і застосовувати дезінфекційні розчини; проводити стерилізацію; складати добове меню та виписувати порційну вимогу; годувати тяжкохворих; вимірювати температуру тіла, визначати пульс, артеріальний тиск, добовий діурез, водний баланс; ставити газовивідну трубку, клізми; проводити катетеризацію і промивання сечового міхура м'яким катетером; виконувати найпростіші фізіотерапевтичні процедури; застосовувати лікарські засоби: зовнішньо, ентерально і парентерально; готувати пацієнта до лабораторного,

рентгенологічного, ендоскопічного та ультразвукового методів дослідження; оформляти медичну документацію; давати рекомендації щодо здорового способу життя, загартування, рухової активності, раціонального харчування, активного довголіття, планування сім'ї; проводити санітарно-освітню роботу (оформлювати санітарні бюлетені, бесіди, лекції).

8.3. Демонструвати:

Досягнення медицини, що втілюються в практику охорони здоров'я; нові лікарські засоби і методи їх застосування, нові методи діагностики захворювань; екологічний та санітарно-епідеміологічний стан регіону, країни.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни упродовж двох років відводиться всього 360 годин, 12 кредитів ЄКТС.

Денна форма	Кількість годин, у тому числі				Рік навчання, семестр	Вид контролю
	Всього годин/кредити	Аудиторних		СРС		
		Лекції	Практичні Заняття			
Модуль 1	360/12	34	248	78	1 рік навчання, I-II семестри	Модульний контроль

Програма структурована на 6 змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Вступ до предмета “Основи медсестринства”.

Медсестринські теорії і процес

9.1. Конкретні цілі вивчення змістового модуля 1:

- спілкування з пацієнтом з метою допомогти адаптуватися до змін у житті у зв'язку із захворюванням;
- вміння проводити бесіду з пацієнтом для виявлення проблем;
- ведення карти спостереження за пацієнтом;
- оцінювання здатності до навчання;
- мотивація навчання;
- організація навчання;
- визначення змісту навчання;
- оцінювання вихідного рівня знань, умінь пацієнта;
- складання індивідуального плану навчання, реалізація його;
- оцінювання якості й ефективності навчання;
- виявлення проблем пацієнта;
 - допомога задовольняти фізіологічні потреби пацієнта;
- проведення опитування пацієнта та його родичів;
- аналіз отриманих даних;
- оцінювання даних фізичного обстеження пацієнта: зовнішній вигляд, положення в ліжку, забарвлення і вологість шкіри і слизових оболонок, притомність/непритомність;
- визначення набряків;
- уміння навчити пацієнта і членів його сім'ї навичкам само- і взаємодогляду;
- уміння реєстрації даних стану здоров'я пацієнта в навчальній медсестринській історії хвороби;

- виявлення, формулювання проблем пацієнта, визначення їх першочерговості;
- визначення цілей медсестринських втручань;
- визначення об'єму медсестринських втручань;
- складання індивідуальних планів медсестринського догляду та навчання пацієнтів;
- використання стандартних планів догляду під час складання індивідуального плану медсестринських втручань;
- погодження плану догляду з пацієнтом і членами його сім'ї;
- визначення термінів досягнення цілей, оцінювання результату;
- внесення корективів у цілі і (або) план догляду в разі потреби;
- розписування етапів медсестринського процесу в навчальній медсестринській історії хвороби.

9.1.1. Тематична структура змістового модуля 1:

Тема 1. Етичні елементи філософії медсестринської справи; обов'язки, цінності та чесноти медичної сестри. Основні принципи медсестринської деонтології, викладені в клятві Флоренс Найтінгейл і Етичному кодексі Міжнародної ради медичних сестер.

Тема 2. Структура навчальної сестринської історії хвороби.

Тема 3. Спілкування як ефективний засіб допомогти людям в адаптації до змін в житті у зв'язку із захворюванням. Фактори, що сприяють і перешкоджають спілкуванню. Майстерність письма як форма словесного спілкування з пацієнтами, в яких спостерігається порушення гостроти слуху. Підтримка комунікативного зв'язку з пацієнтами, нездатними до вербального спілкування. Самоконтроль медичної сестри при невербальному спілкуванні (вираз обличчя, міміка, жести).

Тема 4. Поняття про потреби, теорію і класифікацію потреб людини. Ієрархія потреб по Маслоу, її значення для медсестринської справи. Характеристика життєво-важливих потреб. Роль медичної сестри в задоволенні фізіологічних потреб пацієнта. Можливі проблеми пацієнта, наприклад: дефіцит знань, зниження слуху, зору, порушення сну, рухової активності, відсутність апетиту тощо. Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Тема 5. Охорона праці в галузі. Професійні шкідливості в роботі медсестри, їх профілактика. Дотримання правил техніки безпеки.

Тема 6. Етапи медсестринського процесу, їх взаємозв'язок і зміст кожного етапу. Необхідність впровадження медсестринського процесу в медсестринську освіту і практику.

Тема 7. Перший етап медсестринського процесу: медсестринське обстеження пацієнта. Методи обстеження пацієнта: суб'єктивний, об'єктивний. Суб'єктивне обстеження: розпитування пацієнта, бесіда з родичами пацієнта. Об'єктивне обстеження пацієнта: фізичне обстеження, знайомство з медичною картою, бесіда з лікарем, вивчення спеціальної літератури з догляду. Реєстрація відомостей про пацієнта в навчальній медсестринській історії хвороби.

Тема 8. Другий етап медсестринського процесу: медсестринська діагностика. Формулювання проблем пацієнта. Різниця між проблемою пацієнта і медичним (лікарським) діагнозом. Класифікація проблем пацієнта. Визначення пріоритетних проблем. Формулювання медсестринського діагнозу, документування.

Тема 9. Третій етап медсестринського процесу: планування медсестринського догляду. Складання індивідуального плану догляду за пацієнтом, його значення. Використання стандартних планів клінічного догляду за пацієнтом при написанні індивідуального плану. Погодження плану догляду з пацієнтом та членами його сім'ї. Документування плану догляду в навчальній медсестринській історії хвороби.

Тема 10. Четвертий етап медсестринського процесу: реалізація (виконання) плану медсестринських втручань. Типи медсестринських втручань: залежні, незалежні, взаємозалежні. Визначення об'єму медсестринських втручань, документування.

Тема 11. П'ятий етап медсестринського процесу: оцінювання результатів і корекція догляду. Аналіз причин отриманих результатів і формулювання висновків. Документація оцінювання в навчальній медсестринській історії хвороби.

Змістовий модуль 2. Основи практичної діяльності медичної сестри

9.2.Конкретні цілі вивчення змістового модуля 2:

- проведення вологого прибирання в закладах охорони здоров'я із застосуванням дезінфекційних розчинів;
- проведення провітрювання і кварцування приміщень д закладах охорони здоров'я;
- проведення контролю санітарного стану палат, тумбочок, холодильників;
- утилізація медичних відходів;
- дотримання техніки безпеки при роботі з біологічними рідинами;
- оброблення рук до і після виконання будь-якої маніпуляції.
- оброблення рук і слизових оболонок при контакті з біологічними рідинами;
- використання захисного пристосування (маска, халат, окуляри, шапочка, фартух);
- вміння готувати мийні і дезінфекційні розчини різної концентрації.
- дезінфікувати предмети догляду;
- проведення передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення;
- контроль якості передстерилізаційного очищення;
- підготовка перев'язувального матеріалу, укладання в стерилізаційні коробки;
- стерилізація медичних інструментів у повітряному стерилізаторі;
- контроль якості стерилізації;
- обробка рук;
- вміння надягати стерильний халат, шапочку, маску та гумові рукавички;
- вміння знімати використані рукавички, халат, маску;
- вміння готувати до роботи маніпуляційний кабінет.
- заповнювання паспортної частини медичної карти стаціонарного хворого, журналу прийому пацієнтів;
- транспортування пацієнта до лікувального відділення;
- здійснення повного або часткового санітарного оброблення пацієнта;
- проведення огляду, вжиття відповідних заходів у разі виявлення педикульозу.
- переконання пацієнта в необхідності дотримання призначеного режиму фізичної активності;
- збирання необхідної інформації про пацієнта, обговорення з пацієнтом і колегою плану спільних дій перед транспортуванням пацієнта;
- застосування правил біомеханіки під час організації робочого місця і в процесі діяльності медичної сестри для запобігання травмам хребта;
- уміння здійснювати безпечне переміщення пацієнта на візок, крісло-візок, носі, ліжку;
- допомога пацієнту при зміні положення тіла в ліжку.
- визначення ступеня ризику розвитку пролежнів;
- вжиття заходів з профілактики пролежнів;
- оброблення шкіри за наявності пролежнів;
- забезпечення правильного положення пацієнта за допомогою функціонального ліжка та інших пристосувань.
- приготування ліжка пацієнту;
- зміна постільної та натільної білизни;
- здійснення заходів з догляду за шкірою (вмивання, обтирання лежачих пацієнтів);
- здійснення заходів з догляду за волоссям (миття, розчісування, гоління, стрижка);
- здійснення заходів з догляду за статевими органами, промежиною (профілактика попрілостей);
- здійснення заходів з догляду за очима (промивання, закапування крапель, закладання мазі, ванночки);

- здійснення заходів з догляду за вухами, оброблення зовнішнього слухового ходу;
- здійснення заходів з догляду за носовими ходами;
- здійснення заходів з догляду за порожниною рота (огляд, протирання, зрошення, полоскання, аплікації);
- подання сечоприймача тяжкохворим;
- подання металевого і гумового суден тяжкохворим;
- визначення ступеня ризику розвитку пролежнів;
- вжиття заходів з профілактики пролежнів;
- оброблення шкіри за наявності пролежнів;
- забезпечення правильного положення пацієнта за допомогою функціонального ліжка та інших пристосувань.
- приготування ліжка пацієнту;
- зміна постільної та натільної білизни;
- здійснення заходів з догляду за шкірою (вмивання, обтирання лежачих пацієнтів);
- здійснення заходів з догляду за волоссям (миття, розчісування, гоління, стрижка);
- здійснення заходів з догляду за статевими органами, промежиною (профілактика попрілостей);
- здійснення заходів з догляду за очима (промивання, закапування крапель, закладання мазі, ванночки);
- здійснення заходів з догляду за вухами, оброблення зовнішнього слухового ходу;
- здійснення заходів з догляду за носовими ходами;
- здійснення заходів з догляду за порожниною рота (огляд, протирання, зрошення, полоскання, аплікації);
- подання сечоприймача тяжкохворим;
- подання металевого і гумового суден тяжкохворим.

9.2.1. Тематична структура змістового модуля 2:

Тема 1-2. Чинні накази, інструкції та методичні вказівки МОЗ України, Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації.

Тема 3. Санітарно-протиепідемічний режим: мета, завдання, засоби забезпечення.

Тема 4. Внутрішньолікарняної інфекції: проблеми, способи передачі. Групи ризику. Фактори, що впливають на можливість інфікування.

Тема 5-6. Інфекційний контроль у закладах охорони здоров'я. Оброблення рук до і після виконання маніпуляції. Оброблення рук і слизових оболонок в разі контакту з біологічними рідинами.

Тема 7. Значення дезінфекції та стерилізації виробів медичного призначення в профілактиці внутрішньолікарняної інфекції.

Тема 8. Види, методи та режими дезінфекції в закладах охорони здоров'я.

Тема 9-10. Приготування і використання дезінфекційних розчинів. Правила зберігання хлоровмісних розчинів. Правила техніки безпеки при роботі з хлоровмісними розчинами. Характеристика сучасних засобів дезінфекції.

Тема 11-12. Дезінфекція предметів догляду за пацієнтом. Утилізація медичних відходів.

Тема 13-14. Передстерилізаційне очищення медичного інструментарію. Мийні розчини, приготування, критерії використання. Контроль якості передстерилізаційного очищення: реактиви, постановка, критерії оцінювання.

Тема 15-16. Централізоване стерилізаційне відділення: обладнання, функції. Стерилізація. Стерилізація в сухожаровій шафі: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів. Автоклавування: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.

Тема 17-18. Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції в закладах охорони здоров'я: шляхи інфікування, загальні застережні заходи. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, страх перед ризиком ВІЛ-інфікування). Медсестринські

втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Тема 19-20. Типи закладів охорони здоров'я. Обладнання і функції приймального відділення. Зміст діяльності медсестринського персоналу в приймальному відділенні стаціонару. Шляхи госпіталізації пацієнтів у стаціонар. Огляд волосяних частин тіла пацієнта для виявлення педикульозу. Документація, необхідна для прийому пацієнта в стаціонар. Дезінфекційні засоби при педикульозі. Види санітарного оброблення пацієнтів: повне і часткове.

Тема 21-22. Медична документація приймального відділення стаціонару, реєстрація пацієнта в “Журналі обліку прийому хворих і відмов у госпіталізації”. Оформлення титульного листа “Медичної карти стаціонарного хворого”, “Екстреного повідомлення про інфекційне захворювання”. Транспортування пацієнта в лікувальне відділення (на лікарняному візку, кріслі-візку, на руках, пішки). Можливі проблеми пацієнта (наприклад, свербіння шкіри у зв'язку з педикульозом). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Тема 23. Лікувально-охоронний режим та його значення для пацієнта. Види режимів рухової активності пацієнта.

Тема 24. Організація робочого місця медичної сестри для забезпечення правильної біомеханіки тіла та запобігання травмам хребта (у положенні сидячи, стоячи, при підніманні важких речей).

Тема 25-26. Запобігання травмам у пацієнта. Специфіка ризику виникнення травм у пацієнтів різного віку. Медсестринські втручання для зниження ризику падіння, отруєння й ураження електричним струмом. Виявлення пацієнтів з високим ризиком нещасних випадків (вік старше за 65 років, порушення свідомості, зору, слуху, ходи і рухливості, побічні ефекти лікарської терапії). Можливі проблеми пацієнта (наприклад, високий ризик падіння, пов'язаний з порушенням рухової функції). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Тема 27-28. Положення пацієнта в ліжку. Функціональне ліжко і різні пристосування для створення пацієнтові зручного положення. Вимоги до постільної білизни. Зміна постільної та натільної білизни тяжкохворим. Правила збирання і транспортування брудної білизни. Догляд за шкірою, природними складками.

Тема 29-30. Догляд за волоссям: миття голови, розчісування. Миття ніг. Підстригання нігтів на руках і ногах. Догляд за ротовою порожниною. Догляд за очима. Догляд за носом. Догляд за вухами.

Тема 31-32. Пролежні. Методики визначення ступеня ризику утворення пролежнів у пацієнта (використання шкал оцінювання ризику розвитку пролежнів за Braden та Norton). Фактори ризику розвитку пролежнів. Локалізація, стадії утворення пролежнів. Медсестринські втручання при ризикі розвитку пролежнів. Тактика медичної сестри при розвитку пролежнів. Використання підкладних суден і сечоприймачів. Догляд за зовнішніми статевими органами, промежиною. Навчання пацієнтів і членів його сім'ї елементам догляду за природними шкірними складками і слизовими оболонками. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, порушення цілісності шкіри (пролежні), ризик появи попірлостей у лежачого пацієнта). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Тема 33-34. Складання порційної вимоги на харчування хворих та приблизного добового меню згідно з рекомендованою дієтою. Здійснення контролю за санітарним станом приліжкових столиків і холодильників, за асортиментом і терміном зберігання продуктів.

Тема 35-36. Годування тяжкохворих пацієнтів у ліжку (з ложки, напувальниці). Введення харчових сумішей через зонд. Годування пацієнта через гастростому, догляд за нею. Техніка проведення живильних клізм. Парентеральне годування.

Тема 37-38. **Контроль змістового модуля 2** (контроль теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, в т.ч та комп'ютерний тестовий контроль)

Змістовий модуль 3. Оцінка функціонального стану пацієнта

9.3.Конкретні цілі вивчення змістового модуля 3:

— оцінювання даних фізичного обстеження пацієнта: зовнішній вигляд, свідомість,

- положення у ліжку, колір та вологість шкіри і слизових оболонок;
- визначення набряків;
- вимірювання температури тіла;
- реєстрація даних термометрії в температурному листі;
- дезінфекція і зберігання термометрів;
- надання допомоги пацієнту з гарячкою;
- підрахування частоти дихальних рухів;
- визначення життєвої ємності легень за допомогою спірометра;
- допомога пацієнту під час кашлю, задишки, кровохаркання, легеневої кровотечі;
- вміння подавати кисень з кисневої подушки. централізоване подавання кисню через носові катетери;
- дослідження пульсу, вказування його властивості;
- вимірювання артеріального тиску;
- навчання пацієнта і членів його сім'ї елементам само догляду;
- надання допомоги під час блювання, аспірації блювотних мас;
- застосування газовідвідної трубки;
- застосування очисної клізми;
- застосування сифонної клізми;
- застосування лікувальної клізми;
- застосування послаблювальних клізм;
- проведення катетеризації сечового міхура м'яким катетером;
- промивання сечового міхура;
- визначення добового діурезу, водного балансу;
- догляд за тяжкохворими та агонуючими пацієнтами.

9.3.1 Тематична структура змістового модуля 3:

Тема 1. Термометрія: будова термометра, правила зберігання та користування термометром, види термометрів, правила вимірювання температури тіла, реєстрація результатів, цифрове і графічне записування даних термометрії.

Тема 2. Види температурних кривих, стадії гарячки, основні симптоми. Особливості спостереження та догляду за пацієнтами в кожній стадії. Зниження температури тіла (критичне, літичне). Вікові особливості температурних реакцій. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, маячіння, спрага, криза). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Тема 3-4. Дихання (частота, глибина, ритм). Визначення частоти дихання. Визначення життєвої ємності легень (спірометрія). Основні симптоми при захворюванні органів дихання. Задишка (інспіраторна, експіраторна, змішана). Кашель характер кашлю (сухий, вологий). Кровохаркання (характер харкотиння, користування індивідуальною плювальницею). Ядуха, механізм розвитку. Патологічні типи дихання: Куссмауля, Чейна—Стокса, Біота.

Тема 5-6. Пульс. Його характеристика (ритм, частота, наповнення, напруження). Техніка визначення пульсу; реєстрація результатів (цифрове та графічне в температурному листку). Порушення пульсу: брадикардія, тахікардія, аритмія.

Тема 7-8. Пульсоксиметрія: покази, показання до застосування, техніка виконання. Оксигенотерапія: методи, показання до застосування. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, сухість у роті, кашель). Медсестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

Тема 9-10. Артеріальний тиск (сistolічний, діастолічний, пульсовий). Вимірювання артеріального тиску (АТ). Види тонометрів. Цифрове і графічне записування артеріального тиску. Вікові особливості артеріального тиску. Симптоми підвищення чи зниження тиску. Симптоми порушення АТ при хворобах органів кровообігу. Спостереження та догляд за пацієнтами з порушеннями функції системи кровообігу. Можливі проблеми пацієнта: тахікардія, брадикардія, аритмія, гіпотензія, гіпертензія тощо. Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Тема 11-12. Спостереження та догляд за пацієнтами під час блювання, надання допомоги при аспірації блювотних мас. Надання допомоги при метеоризмі. Застосування газовідвідної трубки (на фантомі).

Тема 13-14. Види клізм: очисна, послаблювальні (олійна і гіпертонічна), сифонна, лікувальні (мікроклізма, краплинна), живильна. Показання, протипоказання і можливі ускладнення при встановленні клізм та газовідвідної трубки. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, закреп, посилене газоутворення в кишківнику (метеоризм), відчуття сорому). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Тема 15-16. Догляд за пацієнтами при нетриманні сечі, користування сечоприймачами. Навчання пацієнта та членів його сім'ї користуванню сечоприймачем. Догляд при затримці сечі, катетеризація сечового міхура м'яким катетером (на фантомі). Можливі проблеми пацієнта (наприклад, страх розриву сечового міхура, страх інфікування). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Тема 17-18. Спостереження і догляд за тяжкохворими та агонуючими. Паліативна та хоспісна допомога. Стадії термінального стану, їх основні клінічні прояви. Правила поводження з трупом.

Тема 19-20. Методика і техніка найпростіших реанімаційних заходів: непрямий масаж серця, штучне дихання методом "із рота в рот" і "із рота у ніс".

Тема 21-22. Застосування солюкс-лампи, проведення кварцування, накладання гірчичників, компресів, міхура з льодом, грілки: механізм дії, показання, протипоказання, техніка процедури, догляд за пацієнтами (підготовка пацієнта, оснащення, вибір місця проведення процедури). Можливі ускладнення та їх профілактика. Правила техніки безпеки при застосуванні найпростіших методів фізіотерапії.

Тема 23. Гірудотерапія: показання, протипоказання, ускладнення. Техніка постановки п'явок. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, страх перед постановкою п'явок, ризик переохолодження пацієнта при водолікуванні). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли. Водолікування: місцеві та загальні ванни.

Тема 24-25. **Контроль змістового модуля 3** (контроль теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, в т.ч та комп'ютерний тестовий контроль).

Змістовий модуль 4. Застосування ліків. Маніпуляційна техніка

9.4.Конкретні цілі вивчення змістового модуля 4:

- робота медичної сестри з листом лікарських призначень;
- заповнювання журналів обліку лікарських засобів;
- надання пацієнту необхідної інформації про лікарські засоби;
- роздавання лікарських засобів для ентерального застосування;
- навчання пацієнта прийому різних лікарських форм ентерально;
- навчання пацієнта техніці сублінгвального прийому лікарських засобів;
- введення лікарських засобів через пряму кишку (за допомогою ректальних свічок);
- навчання пацієнта користуватися кишеньковим інгалятором;
- вміння застосувати лікарські засоби на шкіру (мазі, присипки, розчини і настойки);
- навчання пацієнта або членів його родини закапуванню крапель в очі, ніс, вуха.
- навчання пацієнта чи членів його родини закладанню мазі за нижнє повіко;
- набрання лікарських засобів з ампул і флаконів;
- розведення і розрахування дози антибіотика;
- вміння ставити проби на чутливість до лікарських засобів;
- виконання внутрішньошкірних, підшкірних і внутрішньом'язових ін'єкцій (на фантомі);
- виконання внутрішньовенних ін'єкцій. Взяття крові з вени для лабораторного дослідження (на фантомі);
- вміння виконувати катетеризацію периферичних вен;
- збирання і заповнення системи для внутрішньовенних вливань;

- виконання внутрішньовенного краплинного введення ліків (на фантомі);
- запобігання ускладненням, що можуть виникнути при парентеральному способі введення лікарських засобів.

9.4.1. Тематична структура змістового модуля 4:

Тема 1-2. Вибірка призначень з листка лікарських призначень. Правила зберігання і розподілення лікарських засобів у відділенні: на медсестринському посту і в маніпуляційній. Виписка, облік і зберігання лікарських засобів списку А і Б. Оформлення журналів обліку лікарських засобів.

Тема 3-4. Шляхи і способи введення лікарських засобів в організм, їх характеристика. Право пацієнта на інформацію про лікарські засоби. Необхідність отримання поінформованої згоди пацієнта на введення ліків. Навчання пацієнта прийманню різних форм лікарських засобів ентерально, сублінгвально. Використання мазі, присипок, пластирів, розчинів, настоянок. Інгаляційний спосіб введення лікарських засобів через рот та ніс. Введення супозиторіїв у пряму кишку.

Тема 5-6. Оснащення і документація процедурного кабінету. Види шприців та голок. Ціна поділок шприца. Набирання лікарських засобів із ампул і флаконів. Розведення антибіотиків. Постановка проб на чутливість до лікарських засобів. анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, негативне ставлення пацієнта до терапії ліками, відмова пацієнта від ін'єкцій). Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.

Тема 7-8. Внутрішньошкірні ін'єкції: анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.

Тема 9-10. Підшкірні ін'єкції: анатомічні ділянки для введення, техніка виконання, особливості введення інсуліну та олійних розчинів. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.

Тема 11-12. Внутрішньом'язові ін'єкції: анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.

Тема 13-14. Внутрішньовенні струминні ін'єкції: анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.

Тема 15-16. Взяття крові для лабораторного дослідження (на фантомі) за допомогою шприца та вакутайнера. Анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.

Тема 17-18. Збирання та заповнення системи для внутрішньовенних вливання. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів (на фантомі), заміна використаного флакона. Анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.

Тема 19-20. Техніка постановки внутрішньовенних периферичних катетерів. Анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.

Тема 21-22. **Контроль змістового модуля №4** (контроль теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, в т.ч та комп'ютерний тестовий контроль))

Змістовий модуль 5. Участь медичної сестри в діагностичному процесі

9.5. Конкретні цілі вивчення змістового модуля 5:

- робота медичної сестри з листом лікарських призначень;
- вміння вибрати призначення на лабораторні та інструментальні дослідження з листка лікарських призначень;
- пояснення пацієнту сутності дослідження і правил підготовки до нього;
- взяття харкотиння на загальний аналіз та мікобактерії туберкульозу;
- взяття калу для копрологічного та бактеріологічного дослідження, на приховану кров, наявність яєць гельмінтів;
- взяття сечі на загальний аналіз, за методами Нечипоренка, Зимницького, на цукор,

- діастазу;
- взяття крові з вени для бактеріологічного дослідження (на фантомі);
- оформлення направлення на різні види лабораторних досліджень;
- транспортування біологічний матеріал до лабораторії;
- підготовка пацієнта до рентгенологічних та ендоскопічних методів дослідження травної і сечової систем;
- підготовка пацієнта до ультразвукових методів дослідження;
- промивання шлунка пацієнта в свідомому та непритомному стані (на фантомі);
- взяття промивних вод шлунка для дослідження;
- проведення дослідження секреторної функції шлунка з парентеральними подразниками (на фантомі);
- проведення дуоденальне зондування (на фантомі).

9.5.1. Тематична структура змістового модуля 5:

Тема 1. Взяття крові для бактеріологічного дослідження. Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.

Тема 2. Характеристика основних методів лабораторного обстеження пацієнта, роль медичної сестри в проведенні діагностичних обстежень. Підготовка пацієнта, оснащення, взяття і направлення матеріалу на лабораторне дослідження харкотиння (загальне і бактеріологічне).

Тема 3-4. Взяття сечі на загальне і бактеріологічне дослідження, проби за Зимницьким, Нечипоренко, визначення діастази, глюкози. Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли. Взяття калу для копрологічного, бактеріологічного дослідження, на приховану кров, на наявність яєць гельмінтів. Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.

Тема 5-6. Характеристика основних методів інструментального обстеження пацієнтів, роль медичної сестри. Підготовка пацієнта до ультразвукового та ендоскопічного дослідження (бронхоскопія, езофагогастродуоденоскопія, колоноскопія, ректороманоскопія, цистоскопія). Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли

Тема 7-8. Підготовка пацієнта до рентгенологічного дослідження (бронхографія, холецистографія, дослідження шлунка і кишок, сечової системи). Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.

Тема 9. Підготовка пацієнта й участь у проведенні пункції (абдомінальної, люмбальної, плевральної). Спостереження та догляд за пацієнтом після пункції. Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.

Тема 10-11. Промивання шлунка з лікувальною та діагностичною метою. Особливості промивання шлунка пацієнтів, які перебувають у непритомному стані. Фракційне зондування шлунка (підготовка пацієнта, техніка проведення, направлення взятого матеріалу в лабораторію). Можливі проблеми пацієнта (наприклад, неможливість заковтнути зонд, відмова від процедури). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Тема 12-13. Дуоденальне зондування (підготовка пацієнта, техніка і методи зондування). Можливі проблеми пацієнта (наприклад, неможливість заковтнути зонд, відмова від процедури). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Тема 14-15. **Контроль змістового модуля 5** (контроль теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, в т.ч та комп'ютерний тестовий контроль).

Змістовий модуль 6. Основи санології

9.6. Конкретні цілі вивчення змістового модуля 6:

- вміння пояснити пацієнту значення рухової активності для здоров'я;
- визначення та оцінювання сили м'язів;
- виконання антропометричних досліджень;
- визначення рівня вихідної тренуваності за пробами (проба з присіданням, ортостатична проба, проба із затриманням дихання);

- визначення ступеня фізичного навантаження за часом по відновленню пульсу; проведення бесіди на тему “Рух і здоров’я”.
- пояснення пацієнтові основних принципів загартовування;
- проведення бесід, лекції на тему “Загартовування організму”;
- виготовлення тематичного санітарного бюлетеня “Загартовування організму”.

9.6.1. Тематична структура змістового модуля 6:

Тема 1-2. Здоров’я. Чинники ризику виникнення захворювань, профілактика захворювань. Формування здорового способу життя.

Тема 3-4. Вплив рухової активності на функціональний стан органів і систем. Антропометрія. Динамометрія. Визначення ступеня фізичного навантаження за частотою пульсу і дихання. Визначення рівня вихідної тренуваності за пробами (проба з присіданням, ортостатична проба, проба із затриманням дихання). Основні принципи тренування. Особливості рухової активності різних груп населенні з урахуванням віку, характеру праці, стану здоров’я.

Тема 5-6. Основні принципи раціонального харчування. Визначення оптимальної маси тіла людини. Визначення фізіологічних потреб різних груп населення (з урахуванням статі, віку, інтенсивності праці) у поживних речовинах та енергії. Організація харчування залежно від груп інтенсивності праці.

Тема 7. Основні принципи загартовування організму. Характеристика основних засобів загартовування. Санітарно-освітня робота медсестри (підготовка тематичних лекцій, бесід). Підготовка санітарних бюлетенів на тему “Загартовування організму”.

Тема 8-9. Саморегуляція поведінки і діяльності пацієнта. Принципи психологічного захисту. Сутність аутотренінгу. Можливі проблеми (наприклад, напруженість на роботі). Медсестринські втручання з розв’язання проблем, що виникли.

Тема 10. **Контроль змістового модуля 6** (контроль теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, в т.ч та комп’ютерний тестовий контроль).

Модульний контроль "Основи медсестринства (навчальна практика)".

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Всього	Лекції	Практичн і заняття	Самост ійна робота	Індивідуальн а робота
Модуль 1. Основи медсестринства						
Змістовий модуль 1. Вступ до предмета “Основи медсестринства”. Медсестринські теорії і процес						
1	Система охорони здоров’я в Україні. Історія медсестринської справи. Охорона праці в галузі	16	2	10	4	
2	Медсестринський теорії (моделі)	6	2	—	4	
3	Медсестринський процес. Етапи медсестринського процесу	18	2	12	4	
	Контроль змістового модуля 1. Вступ до предмета “Основи медсестринства”. Медсестринські теорії і процес	2	-	2	-	
	Всього	42	6	24	12	
Змістовий модуль 2. Основи практичної діяльності медичної сестри.						
4	Санітарно-протиепідемічний режим закладів охорони здоров’я.	44	4	36	4	Робота у кабінеті доклінічної підготовки, симуляційному центрі, приймальному та терапевт. відділеннях лікарні
5	Типи закладів охорони здоров’я.. Приймальне відділення. Прийом пацієнтів	10	—	8	2	
6	Безпечне лікарняне середовище	12	2	8	2	
7	Особиста гігієна пацієнта	16	—	12	4	
8	Харчування та годування пацієнтів	12	—	8	4	
	Контроль змістового модуля 2. Основи практичної діяльності медичної сестри	4	-	4	-	
	Всього	98	6	76	16	
Змістовий модуль 3. Оцінка функціонального стану пацієнта						
9	Оцінка функціонального стану пацієнта	26	2	20	4	Робота у кабінеті доклінічної підготовки, симуляційному центрі, терапевт. відділенні лікарні
	Спостереження за пацієнтами.	12		12		
10	Спостереження і догляд за тяжкохворими та агонуючими. Паліативна та хоспісна допомога. Реанімаційні заходи. Втрата, смерть і горе	14	2	8	4	
11	Найпростіші методи фізіотерапії.	12	2	6	4	
	Контроль змістового модуля 3. Оцінка функціонального стану пацієнта	4		4		

	Всього	68	6	50	12	
Змістовий модуль 4. Застосування ліків. Маніпуляційна техніка						
12	Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів	18	2	12	4	Робота у кабінеті доклінічної підготовки, симуляційному центрі, терапевт. відділенні лікарні
	Техніка виконання маніпуляцій	30	2	28	—	
	<i>Контроль змістового модуля 4. Застосування ліків. Маніпуляційна техніка</i>	4		4		
	Всього	52	4	44	4	
Змістовий модуль 5. Участь медичної сестри в діагностичному процесі						
13	Участь медичної сестри в лабораторних та інструментальних дослідженнях	28	2	18	8	
14	Зондові маніпуляції	12	—	8	4	
	<i>Контроль змістового модуля 5. Участь медичної сестри в діагностичному процесі</i>	4	—	4	—	
	Всього	44	2	30	12	
Змістовий модуль 6. Основи санології						
15	Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань	8	2	2	4	
16	Формування здорового способу життя і профілактика захворювань	6	-	2	4	
17	Рух і здоров'я	10	2	4	4	
18	Раціональне харчування	10	2	4	4	
19	Загартовування організму. Психічна саморегуляція	12	2	6	4	
20	Сім'я та здоров'я. Активне довголіття	4	2	—	2	
	<i>Контроль змістового модуля 5. Основи санології</i>	2		2		
	Всього	52	8	20	22	
	Модульний контроль	4		4		
	Разом	360	34	248	78	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
<u>ОСІННІЙ СЕМЕСТР</u>		
<i>Змістовий модуль 1. Вступ до предмета “Основи медсестринства”. Медсестринські теорії і процес</i>		
1.	Система охорони здоров'я в Україні. Історія медсестринської справи. Охорона праці в галузі.	2
2.	Медсестринський теорії (моделі).	2
3.	Медсестринський процес. Етапи медсестринського процесу.	2
<i>Змістовий модуль 2. Основи практичної діяльності медичної сестри.</i>		
4.	Санітарно-протиепідемічний режим закладів охорони здоров'я. Дезинфекція.	2
5.	Стерилізація. Асептика, антисептика.	2
6.	Типи закладів охорони здоров'я. Безпечне лікарняне середовище.	2
<i>Змістовий модуль 3. Оцінка функціонального стану пацієнта</i>		
7.	Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта.	2
Усього:		14 год
<u>ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР</u>		
<i>Змістовий модуль 3. Оцінка функціонального стану пацієнта</i>		
1.	Спостереження і догляд за тяжкохворими та агонуючими. Реанімаційні заходи. Втрата, смерть і горе.	2
2.	Найпростіші методи фізіотерапії.	2
<i>Змістовий модуль 4. Застосування ліків. Маніпуляційна техніка</i>		
3.	Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів.	2
4.	Парентеральне введення ліків. Ускладнення ін'єкцій та їх профілактика	2
5.	Участь медичної сестри в лабораторних та інструментальних дослідженнях.	2
<i>Змістовий модуль 5. Основи санології</i>		
6.	Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань. Формування здорового способу життя і профілактика захворювань.	2
7.	Рух і здоров'я.	2
8.	Раціональне харчування.	2
9.	Загартовування організму. Психічна саморегуляція.	2
10.	Сім'я та здоров'я. Активне довголіття.	2

Усього:	20 год
РАЗОМ	34 год

Теми семінарських занять – програмою не передбачено
12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	К-сть год
<u>ОСІННІЙ СЕМЕСТР</u>		
<i>Змістовий модуль 1. Вступ до предмета “Основи медсестринства”. Медсестринські теорії і процес</i>		
1	Етичні елементи філософії медсестринської справи; обов’язки, цінності та чесноти медичної сестри. Основні принципи медсестринської деонтології, викладені в клятві Флоренс Найтінгейл і Етичному кодексі Міжнародної ради медичних сестер.	2
2	Поняття про потреби, теорію і класифікацію потреб людини. Ієрархія потреб по Маслоу, її значення для медсестринської справи. Характеристика життєво-важливих потреб. Роль медичної сестри в задоволенні фізіологічних потреб пацієнта. Можливі проблеми пацієнта, наприклад: дефіцит знань, зниження слуху, зору, порушення сну, рухової активності, відсутність апетиту тощо. Медсестринські втручання з розв’язання проблем, що виникли.	2
3	Спілкування як ефективний засіб допомогти людям в адаптації до змін в житті у зв’язку із захворюванням. Фактори, що сприяють і перешкоджають спілкуванню. Майстерність письма як форма словесного спілкування з пацієнтами, в яких спостерігається порушення гостроти слуху. Підтримка комунікативного зв’язку з пацієнтами, нездатними до вербального спілкування. Самоконтроль медичної сестри при невербальному спілкуванні (вираз обличчя, міміка, жести). Людяність та емпатія в роботі медичної сестри.	2
4	Охорона праці в галузі. Професійні шкідливості в роботі медсестри, їх профілактика. Дотримання правил техніки безпеки.	2
5.	Структура навчальної сестринської історії хвороби.	2
6.	Етапи медсестринського процесу, їх взаємозв’язок і зміст кожного етапу. Необхідність впровадження медсестринського процесу в медсестринську освіту і практику.	2
7.	Перший етап медсестринського процесу: медсестринське обстеження пацієнта. Методи обстеження пацієнта: суб’єктивний, об’єктивний. Суб’єктивне обстеження: розпитування пацієнта, бесіда з родичами пацієнта. Об’єктивне обстеження пацієнта: фізичне обстеження, знайомство з медичною картою, бесіда з лікарем, вивчення спеціальної літератури з догляду. Реєстрація відомостей про пацієнта в навчальній медсестринській історії хвороби.	2
8.	Другий етап медсестринського процесу: медсестринська діагностика. Формулювання проблем пацієнта. Різниця між проблемою пацієнта і медичним (лікарським) діагнозом. Класифікація проблем пацієнта. Визначення пріоритетних проблем. Формулювання медсестринського діагнозу, документування.	2
9.	Третій етап медсестринського процесу: планування медсестринського догляду. Складання індивідуального плану догляду за пацієнтом, його значення. Використання стандартних планів клінічного догляду за пацієнтом при написанні індивідуального плану. Погодження плану догляду з пацієнтом та членами його сім’ї. Документування плану догляду в навчальній медсестринській історії хвороби.	2

10.	Четвертий етап медсестринського процесу: реалізація (виконання) плану медсестринських втручань. Типи медсестринських втручань: залежні, незалежні, взаємозалежні. Визначення об'єму медсестринських втручань, документування.	2
11.	П'ятий етап медсестринського процесу: оцінювання результатів і корекція догляду. Аналіз причин отриманих результатів і формулювання висновків. Документація оцінювання в навчальній медсестринській історії хвороби.	2
12	<i>Контроль змістового модуля 1(контроль теоретичних знань, практичних вмінь та навичок)</i>	2
Змістовий розділ 2. Основи практичної діяльності медичної сестри		
13-14	Чинні накази, інструкції та методичні вказівки МОЗ України, Департаменту охорони здоров'я облдержадміністрацій.	4
15.	Санітарно-протиепідемічний режим: мета, завдання, засоби забезпечення.	2
16.	Внутрішньолікарняної інфекції: проблеми, способи передачі. Групи ризику. Фактори, що впливають на можливість інфікування.	2
17-18.	Інфекційний контроль у закладах охорони здоров'я. Оброблення рук до і після виконання маніпуляції. Оброблення рук і слизових оболонок в разі контакту з біологічними рідинами.	4
19.	Значення дезінфекції та стерилізації виробів медичного призначення в профілактиці внутрішньолікарняної інфекції.	2
20.	Види, методи та режими дезінфекції в закладах охорони здоров'я.	2
21-22.	Приготування і використання дезінфекційних розчинів. Правила зберігання хлоровмісних розчинів. Правила техніки безпеки при роботі з хлоровмісними розчинами. Характеристика сучасних засобів дезінфекції..	4
23-24	Дезінфекція предметів догляду за пацієнтом. Утилізація медичних відходів.	4
25-26.	Передстерилізаційне очищення медичного інструментарію. Мийні розчини, приготування, критерії використання. Контроль якості передстерилізаційного очищення: реактиви, постановка, критерії оцінювання.	4
27-28.	Централізоване стерилізаційне відділення: обладнання, функції. Стерилізація. Стерилізація в сухожаровій шафі: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів. Автоклавування: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.	4
29-30	Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції в закладах охорони здоров'я: шляхи інфікування, загальні застережні заходи. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, страх перед ризиком ВІЛ-інфікування). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.	4
31-32.	Типи закладів охорони здоров'я. Обладнання і функції приймального відділення. Зміст діяльності медсестринського персоналу в приймальному відділенні стаціонару. Шляхи госпіталізації пацієнтів у стаціонар. Огляд волосяних частин тіла пацієнта для виявлення педикульозу. Документація, необхідна для прийому пацієнта в стаціонар. Дезінфекційні засоби при педикульозі. Види санітарного оброблення пацієнтів: повне і часткове.	4
33-34.	Медична документація приймального відділення стаціонару, реєстрація пацієнта в “Журналі обліку прийому хворих і відмов у госпіталізації”. Оформлення титульного листа “Медичної карти стаціонарного хворого”, “Екстреного повідомлення про інфекційне захворювання”. Транспортування пацієнта в лікувальне відділення (на лікарняному візку, кріслі-візку, на руках, пішки). Можливі проблеми пацієнта (наприклад, свербіння шкіри у зв'язку з педикульозом). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.	4

35.	Лікувально-охоронний режим та його значення для пацієнта. Види режимів рухової активності пацієнта.	2
36.	Організація робочого місця медичної сестри для забезпечення правильної біомеханіки тіла та запобігання травмам хребта (у положенні сидячи, стоячи, при підніманні важких речей).	2
37-38.	Запобігання травмам у пацієнта. Специфіка ризику виникнення травм у пацієнтів різного віку. Медсестринські втручання для зниження ризику падіння, отруєння й ураження електричним струмом. Виявлення пацієнтів з високим ризиком нещасних випадків (вік старше за 65 років, порушення свідомості, зору, слуху, ходи і рухливості, побічні ефекти лікарської терапії). Можливі проблеми пацієнта (наприклад, високий ризик падіння, пов'язаний з порушенням рухової функції). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.	4
39-40.	Положення пацієнта в ліжку. Функціональне ліжко і різні пристосування для створення пацієнтові зручного положення. Вимоги до постільної білизни. Зміна постільної та натільної білизни тяжкохворим. Правила збирання і транспортування брудної білизни. Догляд за шкірою, природними складками.	4
41-42.	Догляд за волоссям: миття голови, розчісування. Миття ніг. Підстригання нігтів на руках і ногах. Догляд за ротовою порожниною. Догляд за очима. Догляд за носом. Догляд за вухами.	4
43-44.	Пролежні. Методики визначення ступеня ризику утворення пролежнів у пацієнта (використання шкал оцінювання ризику розвитку пролежнів за Braden та Norton). Фактори ризику розвитку пролежнів. Локалізація, стадії утворення пролежнів. Медсестринські втручання при ризикі розвитку пролежнів. Тактика медичної сестри при розвитку пролежнів. Використання підкладних суден і сечоприймачів. Догляд за зовнішніми статевими органами, промежиною. Навчання пацієнтів і членів його сім'ї елементам догляду за природними шкірними складками і слизовими оболонками. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, порушення цілісності шкіри (пролежні), ризик появи попірлостей у лежачого пацієнта). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.	4
45-46.	Складання порційної вимоги на харчування хворих та приблизного добового меню згідно з рекомендованою дієтою. Здійснення контролю за санітарним станом приліжкових столиків і холодильників, за асортиментом і терміном зберігання продуктів.	4
47-48.	Годування тяжкохворих пацієнтів у ліжку (з ложки, напувальниці). Введення харчових сумішей через зонд. Годування пацієнта через гастростому, догляд за нею. Техніка проведення живильних клізм. Парентеральне годування.	4
49-50.	Контроль змістового модуля 2 (контроль теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, в т.ч та комп'ютерний тестовий контроль)	4
Змістовий розділ 3. Оцінка функціонального стану пацієнта		
51.	Термометрія: будова термометра, правила зберігання та користування термометром, види термометрів, правила вимірювання температури тіла, реєстрація результатів, цифрове і графічне записування даних термометрії.	2
52.	Види температурних кривих, стадії гарячки, основні симптоми. Особливості спостереження та догляду за пацієнтами в кожній стадії. Зниження температури тіла (критичне, літичне). Вікові особливості температурних реакцій. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, маячіння, спрага, криза). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.	2

53-54.	Дихання (частота, глибина, ритм). Визначення частоти дихання. Визначення життєвої ємності легень (спірометрія). Основні симптоми при захворюванні органів дихання. Задишка (інспіраторна, експіраторна, змішана). Кашель характер кашлю (сухий, вологий). Кровохаркання (характер харкотиння, користування індивідуальною плювальницею). Ядуха, механізм розвитку. Патологічні типи дихання: Куссмауля, Чейна—Стокса, Біота.	4
	Усього	108 год
	<u>ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР</u>	
55-56.	Пульс. Його характеристика (ритм, частота, наповнення, напруження). Техніка визначення пульсу; реєстрація результатів (цифрове та графічне в температурному листку). Порушення пульсу: брадикардія, тахікардія, аритмія.	4
57-58.	Пульсоксиметрія: покази, показання до застосування, техніка виконання. Оксигенотерапія: методи, показання до застосування. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, сухість у роті, кашель). Медсестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.	4
59-60.	Артеріальний тиск (систолічний, діастолічний, пульсовий). Вимірювання артеріального тиску (АТ). Види тонометрів. Цифрове і графічне записування артеріального тиску. Вікові особливості артеріального тиску. Симптоми підвищення чи зниження тиску. Симптоми порушення АТ при хворобах органів кровообігу. Спостереження та догляд за пацієнтами з порушеннями функції системи кровообігу. Можливі проблеми пацієнта: тахікардія, брадикардія, аритмія, гіпотензія, гіпертензія тощо. Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.	4
61-62.	Спостереження та догляд за пацієнтами під час блювання, надання допомоги при аспірації блювотних мас. Надання допомоги при метеоризмі. Застосування газовідвідної трубки (на фантомі).	4
63-64.	Види клізм: очисна, послаблювальні (олійна і гіпертонічна), сифонна, лікувальні (мікроклізма, краплинна), живильна. Показання, протипоказання і можливі ускладнення при встановленні клізм та газовідвідної трубки. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, закріп, посилене газоутворення в кишківнику (метеоризм), відчуття сорому). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.	4
65-66.	Догляд за пацієнтами при нетриманні сечі, користування сечоприймачами. Навчання пацієнта та членів його сім'ї користуванню сечоприймачем. Догляд при затримці сечі, катетеризація сечового міхура м'яким катетером (на фантомі). Можливі проблеми пацієнта (наприклад, страх розриву сечового міхура, страх інфікування). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.	4
67-68.	Спостереження і догляд за тяжкохворими та агонуючими. Паліативна та хоспісна допомога. Стадії термінального стану, їх основні клінічні прояви. Основні критерії клінічної та біологічної смерті. Правила поводження з трупом.	4
69-70.	Методика і техніка найпростіших реанімаційних заходів: непрямий масаж серця, штучне дихання методом "із рота в рот" і "із рота у ніс". Специфіка надання невідкладної допомоги та проведення найпростіших реанімаційних заходів інкурабельним пацієнтам.	4
71-72.	Застосування найпростіших методів фізіотерапії: механізм дії, показання, протипоказання, техніка процедури, догляд за пацієнтами (підготовка пацієнта, оснащення, вибір місця проведення процедури). Можливі ускладнення та їх профілактика.	4

73	Гірудотерапія: показання, протипоказання, ускладнення. Техніка постановки п'явок. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, страх перед постановкою п'явок). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли. Водолікування: місцеві та загальні ванни.	2
74-75	Контроль змістового модуля 3 (контроль теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, в т.ч та комп'ютерний тестовий контроль)	4
Змістовий модуль 4. Застосування ліків. Маніпуляційна техніка		
76-77.	Вибірка призначень з листка лікарських призначень. Правила зберігання і розподілення лікарських засобів у відділенні: на медсестринському посту і в процедурному кабінеті. Виписка, облік і зберігання лікарських засобів списку А і Б. Оформлення журналів обліку лікарських засобів.	4
78-79.	Шляхи і способи введення лікарських засобів в організм, їх характеристика. Право пацієнта на інформацію про лікарські засоби. Необхідність отримання поінформованої згоди пацієнта на введення ліків. Навчання пацієнта прийманню різних форм лікарських засобів ентерально, сублінгвально. Використання мазі, присипок, пластирів, розчинів, настоянок. Інгаляційний спосіб введення лікарських засобів через рот та ніс. Введення супозиторіїв у пряму кишку.	4
80-81.	Оснащення і документація процедурного кабінету. Види шприців та голок. Ціна поділок шприца. Набирання лікарських засобів із ампул і флаконів. Розведення антибіотиків. Постановка проб на чутливість до лікарських засобів. анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, негативне ставлення пацієнта до терапії ліками, відмова пацієнта від ін'єкцій). Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.	4
82-83.	Внутрішньошкірні ін'єкції: анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.	4
84-85.	Підшкірні ін'єкції: анатомічні ділянки для введення, техніка виконання, особливості введення інсуліну та олійних розчинів. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.	4
86-87.	Внутрішньом'язові ін'єкції: анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.	4
88-89.	Внутрішньовенні струменеві ін'єкції: анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.	4
90-91.	Взяття крові для лабораторного дослідження (на фантомі) за допомогою шприца та вакутайнера. Анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.	4
92-93.	Збирання та заповнення системи для внутрішньовенних вливання. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів (на фантомі), заміна використаного флакона. Анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.	4
94-95.	Техніка постановки внутрішньовенних периферичних катетерів. Анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.	4
96-97	Контроль змістового модуля №4 (контроль теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, в т.ч та комп'ютерний тестовий контроль)	4
Змістовий модуль 5. Участь медичної сестри в діагностичному процесі		
98.	Характеристика основних методів лабораторного обстеження пацієнта, роль медичної сестри в проведенні діагностичних обстежень. Взяття крові для біохімічного та бактеріологічного дослідження. Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.	2

99.	Підготовка пацієнта, оснащення, взяття і направлення матеріалу на лабораторне дослідження харкотиння (загальне і бактеріологічне).	2
100-101.	Взяття сечі на загальне і бактеріологічне дослідження, проби за Зимницьким, Нечипоренко, визначення діастази, глюкози. Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли. Взяття калу для копрологічного, бактеріологічного дослідження, на приховану кров, на наявність яєць гельмінтів. Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.	4
102-103.	Характеристика основних методів інструментального обстеження пацієнтів, роль медичної сестри. Підготовка пацієнта до ультразвукового та ендоскопічного дослідження (бронхоскопія, езофагогастродуоденоскопія, колоноскопія, ректороманоскопія, цистоскопія). Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли	4
104-105.	Підготовка пацієнта до рентгенологічного дослідження (бронхографія, холецистографія, дослідження шлунка і кишок, сечової системи). Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли..	4
106.	Підготовка пацієнта й участь у проведенні пункції (абдомінальної, люмбальної, плевральної). Спостереження та догляд за пацієнтом після пункції. Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.	2
107-108.	Промивання шлунка з лікувальною та діагностичною метою. Особливості промивання шлунка пацієнтів, які перебувають у непритомному стані. Фракційне зондування шлунка (підготовка пацієнта, техніка проведення, направлення взятого матеріалу в лабораторію). Можливі проблеми пацієнта (наприклад, неможливість заковтнути зонд, відмова від процедури). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.	4
109-110.	Дуоденальне зондування (підготовка пацієнта, техніка і методи зондування). Можливі проблеми пацієнта (наприклад, неможливість заковтнути зонд, відмова від процедури). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.	4
111-112.	Контроль змістового модуля 5 (контроль теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, в т.ч та комп'ютерний тестовий контроль)	4
Змістовий модуль 6. Основи санології		
113-114.	Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань, профілактика захворювань. Формування здорового способу життя.	4
115-116.	Вплив рухової активності на функціональний стан органів і систем. Антропометрія. Динамометрія. Визначення ступеня фізичного навантаження за частотою пульсу і дихання. Визначення рівня вихідної тренуваності за пробами (проба з присіданням, ортостатична проба, проба із затриманням дихання). Основні принципи тренування. Особливості рухової активності різних груп населенні з урахуванням віку, характеру праці, стану здоров'я.	4
117-118.	Основні принципи раціонального харчування. Визначення оптимальної маси тіла людини. Визначення фізіологічних потреб різних груп населення (з урахуванням статі, віку, інтенсивності праці) у поживних речовинах та енергії. Організація харчування залежно від груп інтенсивності праці.	4
119	Основні принципи загартовування організму. Характеристика основних засобів загартовування. Санітарно-освітня робота медсестри (підготовка тематичних лекцій, бесід). Підготовка санітарних бюлетенів на тему "Загартовування організму".	2
120-121.	Саморегуляція поведінки і діяльності пацієнта. Принципи психологічного захисту. Сутність аутотренінгу. Можливі проблеми (наприклад, напруженість на роботі). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.	4
122.	Контроль змістового модуля 6(контроль теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, в т.ч та комп'ютерний тестовий контроль)	2

	Модульний контроль №1. Основи медсестринства	4
	Усього	140 год
	Разом	248 годин

Теми лабораторних занять – програмою не передбачено

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
<u>ОСІННІЙ СЕМЕСТР</u>		
1.	Система охорони здоров'я в Україні. Історія медсестринської справи. Охорона праці в галузі.	4
2.	Медсестринські теорії (моделі).	4
3.	Медсестринський процес. Етапи медсестринського процесу.	4
4.	Інфекційна безпека. Інфекційний контроль. Санітарно-протиепідемічний режим закладів охорони здоров'я.	4
5.	Безпечне лікарняне середовище.	4
6.	Особиста гігієна пацієнта.	4
7.	Харчування та годування хворих пацієнтів.	4
Усього		28 год
<u>ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР</u>		
№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Оцінювання функціонального стану пацієнта.	4
2.	Втрати, смерть та горе.	4
3.	Найпростіші методи фізіотерапії.	4
4.	Застосування лікарських засобів.	4
5.	Участь медичної сестри в лабораторних методах дослідження.	4
6.	Участь медичної сестри в інструментальних методах дослідження.	4
7.	Зондові маніпуляції.	4
8.	Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань.	4
9.	Формування здорового способу життя, профілактика захворювань.	4
10.	Рух і здоров'я.	4
11.	Раціональне харчування.	4
12.	Загартування організму. Психічна саморегуляція.	4
13.	Сім'я та здоров'я. Активне довголіття.	2
Усього		50 год
Разом		78 год

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Під час вивчення відповідних тем студент може виконувати індивідуальну роботу, яка проводиться в позаурочний час та при успішному її виконанні додатково оцінюється викладачем.

Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента (ІСРС) залежить від її обсягу і значимості. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань:

1. Чергування у терапевтичному відділенні з подальшим звітом на практичному занятті.
2. Підготовка ілюстративних матеріалів за тематикою практичних занять (таблиці, муляжі, наочні приладдя, графлогічні схеми практичних занять).
3. Випуск санбюлетнів щодо первинної та вторинної профілактики захворювань у відділеннях по місцю проходження практики.
4. Участь у роботі студентського наукового гуртка без виступу на студентській науковій конференції (з відвідуванням не менше половини його засідань).
5. Виступ з науковою працею на студентській науковій конференції.
6. Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення із доповіддю на практичному занятті.

Перелік тем для реферативних повідомлень:

- 1) Морально-етичні та деонтологічні засади формування медичного фахівця.
- 2) Людяність та емпатія в роботі медичної сестри.
- 3) Розпитування та огляд хворого, їх роль в оцінці загального стану пацієнта
- 4) Вимірювання артеріального тиску та види сучасних тонометрів
- 5) Сучасні методи термометрії та покази до їх використання у терапевтичній клініці
- 6) Сучасні засоби профілактики пролежнів
- 7) Сучасні методи боротьби з педикульозом
- 8) Організація лікувального харчування у терапевтичному відділенні.

14.1.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Робота у симуляційному центрі.
2. Робота у кабінеті доклінічної підготовки.
3. Проведення антропометрії.
4. Визначення та реєстрація основних показників життєдіяльності людини.
5. Робота у маніпуляційній.
6. Робота у процедурному кабінеті.
7. Робота у приймальному відділенні.

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Історія розвитку та становлення сестринської справи.
2. Роль медичної сестри в лікувальному процесі Права та обов'язки медсестри.
3. Професійна таємниця Ятрогенії.
4. Етика медичного втручання Християнські аспекти діяльності медичних сестер.
5. Психологія хворого та його реакція на хворобу.
6. Мистецтво спілкування з пацієнтами.
7. Медична сестра як педагог в роботі з пацієнтом.
8. Медсестринська освіта (додипломна, післядипломна), ступенева освіта.
9. Типи закладів охорони здоров'я, їх структура та функції
10. Приймальне відділення лікарні, об'єм роботи медсестри.
11. Прийом, реєстрація та санітарна обробка пацієнта.
12. Лікувально-охоронний режим лікарні Режими фізичної активності.
13. Транспортування та перекладання пацієнтів.
14. Особиста гігієна пацієнта.
15. Заміна постільної та натільної білизни важкохворому Правила зберігання чистої та брудної білизни в стаціонарі.

16. Догляд за очима, вухами, носовими ходами, порожниною рота важкохворого.
17. Профілактика пролежнів Догляд за шкірою в разі наявності пролежнів.
18. Лікувальне харчування, основні принципи і завдання.
19. Харчування пацієнтів в стаціонарі Контроль за передачами з дому, зберіганням продуктів харчування.
20. Лікувальне харчування Характеристика дієтичних столів.
21. Годування важкохворих із напувальника Штучне годування: через зонд, гастростому, за допомогою живильної клізми, парентеральне.
22. Термометр медичний: будова, правила зберігання і користування, дезінфекція.
23. Вимірювання температури тіла, реєстрація (цифрова, графічна), оцінка результатів.
24. Стадії гарячки, основні симптоми Догляд за пацієнтами в гарячці.
25. Спостереження за диханням (частота, глибина, ритм) Підрахунок частоти дихальних рухів, цифровий та графічний запис.
26. Проблеми пацієнта при захворюваннях органів дихання Правила користування індивідуальною плювальницею.
27. Оксигенотерапія: техніка подачі кисню з кисневої подушки, через апарат Боброва.
28. Пульс: техніка дослідження, властивості, цифрове та графічне зображення в температурному листку, порушення пульсу.
29. Артеріальний тиск: техніка вимірювання, оцінка, цифровий та графічний запис, порушення АТ.
30. Проблеми пацієнта при порушенні функцій серцево-судинної системи Надання допомоги при гострій судинній недостатності.
31. Основні симптоми порушення функцій травного каналу.
32. Допомога пацієнтові під час блювання.
33. Промивання шлунка, покази, протипокази, техніка виконання.
34. Очисна клізма, покази, протипокази, техніка виконання.
35. Сифонна клізма, покази, протипокази, техніка виконання.
36. Лікувальна клізма, покази, протипокази, техніка виконання.
37. Олійна клізма, покази, протипокази, техніка виконання.
38. Метеоризм, застосування газовивідної трубки.
39. Основні симптоми порушення функцій сечовидільної системи.
40. Спостереження і догляд за пацієнтами Визначення добового діурезу, водного балансу.
41. Заходи при затримці сечі Катетеризація сечового міхура у чоловіків та жінок.
42. Техніка промивання сечового міхура.
43. Механізм дії грілки: покази, протипокази, техніка застосування.
44. Механізм дії, покази до призначення, техніка застосування міхура з льодом.
45. Покази, протипокази, техніка накладання гірчичників.
46. Шляхи введення лікарських засобів.
47. Правила виписування та отримання лікарських засобів у стаціонару.
48. Правила зберігання, розміщення та обліку ліків у відділенні.
49. Організація роздавання ліків у відділенні.
50. Зовнішнє застосування ліків: втирання мазей, закапування крапель в ніс, вуха, очі Інгаляції.
51. Ентеральне введення ліків: через рот, під язик, ректальне.
52. Парентеральний спосіб введення ліків, переваги і недоліки, інструментарій.
53. Внутрішньошкірні ін'єкції: призначення, анатомічні ділянки, техніка виконання.
54. Проба Манту та проба на чутливість до медикаментів Оцінка результатів.
55. Підшкірні ін'єкції: призначення, анатомічні ділянки, техніка виконання.
56. Особливості введення олійних розчинів, можливі ускладнення, їх профілактика.
57. Розрахунок дози та правила введення інсуліну.
58. Внутрішньом'язеві ін'єкції: призначення, анатомічні ділянки, техніка виконання.
59. Розчинення, розрахунок дози та введення антибіотиків.
60. Венепункція: призначення, інструментарій, техніка проведення.
61. Внутрішньовенне струминне введення ліків.

62. Забір крові з вени для лабораторного дослідження.
63. Внутрішньовенне краплинне введення ліків
64. Можливі ускладнення ін'єкцій, причини виникнення, надання допомоги.
65. Зондування шлунка: підготовка пацієнта, оснащення, техніка фракційного зондування з допомогою ентеральних та парентеральних подразників.
66. Дуоденальне зондування: підготовка пацієнта, оснащення, техніка трьох- та п'ятифазного зондування.
67. Взяття мазка з зіва та носа, мета, скерування в лабораторію.
68. Лабораторне дослідження харкотиння Підготовка пацієнта, оснащення, скерування матеріалу в лабораторію.
69. Лабораторне дослідження сечі Підготовка пацієнта, оснащення, скерування матеріалу в лабораторію.
70. Лабораторне дослідження калу Підготовка пацієнта, оснащення, скерування матеріалу в лабораторію.
71. Підготовка пацієнтів та участь медсестри в рентгенологічному дослідженні травного каналу, іригоскопії, холецистографії, урографії.
72. Підготовка пацієнтів та участь медсестри в ендоскопічних та ультразвукових дослідженнях.
73. Участь медсестри в проведенні плевральної пункції: підготовка пацієнта, оснащення, спостереження та догляд за пацієнтом.
74. Участь медсестри в проведенні абдомінальної пункції: підготовка пацієнта, оснащення, спостереження та догляд за пацієнтом.
75. Люмбальна пункція: підготовка пацієнта, оснащення, спостереження та догляд за пацієнтом.
76. Кабінет медичної статистики Основні форми медичної документації, їх призначення Ведення медичної документації медичними сестрами.
77. Медична етика і деонтологія, їх значення в професійній діяльності медсестри.
78. Порушення етико-деонтологічних норм, їх наслідки для пацієнтів.
79. Моральна і правова відповідальність медсестри.
80. Поняття здоров'я Основні демографічні показники.
81. Чинники ризику виникнення захворювань, їх характеристика.
82. Ієрархія людських потреб за Маслоу.
83. Медсестринський процес.
84. П'ять етапів медсестринського процесу.
85. Санітарно-освітня робота медсестри з питань здорового способу життя, профілактики захворювань, загартування організму.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Виявляти проблеми пацієнта, формулювати медсестринський діагноз.
2. Складати індивідуальні плани медсестринського догляду за пацієнтом, використовуючи стандартні плани догляду.
3. Складати індивідуальні плани навчання пацієнта, використовуючи стандартні плани навчання.
4. Утилізувати медичні відходи.
5. Дезінфікувати інструменти медичного призначення.
6. Обробляти руки до і після виконання будь-якої маніпуляції.
7. Обробляти руки і слизові оболонки при контакті з біологічними рідинами.
8. Готувати мийні і дезінфекційні розчини різної концентрації.
9. Дезінфікувати предмети догляду.
10. Проводити передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення.

11. Контролювати якість передстерилізаційного очищення.
12. Стерилізувати інструменти в повітряному стерилізаторі. Контролювати якості стерильності.
13. Готувати перев'язувальний матеріал, укласти в стерилізаційні коробки. Контролювати якість стерильності при стерилізації в автоклаві.
14. Надягати стерильний халат, шапочку, маску, гумові рукавички.
15. Заповнювати паспортну частину індивідуальної карти стаціонарного хворого, журнал прийому пацієнтів.
16. Проводити огляд і здійснювати відповідні заходи при виявленні педикульозу.
17. Визначати ступінь ризику розвитку пролежнів у пацієнта.
18. Проводити заходи з профілактики пролежнів.
19. Обробляти шкіру за наявності пролежнів.
20. Здійснювати заходи з догляду за статевими органами, промежиною (профілактика попріlostей).
21. Здійснювати заходи з догляду за очима (промивання, закапування крапель, закладання мазі, ванночки).
22. Здійснювати заходи з догляду за вухами, оброблювання зовнішнього слухового ходу.
23. Здійснювати заходи з догляду за носовими ходами.
24. Здійснювати заходи з догляду за порожниною рота (огляд, протирання, зрошення, полоскання, аплікації).
25. Подавати сечоприймач, металеве і гумове судно тяжкохворим.
26. Скласти порційну вимогу на харчування хворих.
27. Скласти приблизне добове меню згідно з рекомендованою дієтою.
28. Годувати тяжкохворого пацієнта з ложки і напувальниці.
29. Здійснювати штучне харчування пацієнта (на фантомі).
30. Вимірювати температуру тіла. Реєструвати дані термометрії в температурному листі.
31. Підраховувати частоту дихальних рухів. Реєструвати дані в температурному листі.
32. Визначати життєву ємність легень за допомогою спірометра.
33. Подавати кисень з кисневої подушки.
34. Подавати кисень через носові катетери.
35. Досліджувати пульс. Реєструвати дані в температурному листі.
36. Вимірювати артеріальний тиск. Реєструвати дані в температурному листі.
37. Визначати набряки.
38. Надавати допомогу під час блювання, аспірації блювотних мас.
39. Застосовувати газовідвідну трубку.
40. Застосовувати очисну клізму.
41. Застосовувати сифонну клізму.
42. Застосовувати лікувальну мікроклізму.
43. Застосовувати лікувальну краплинну клізму.
44. Застосовувати олійну клізму.
45. Застосовувати гіпертонічну клізму.
46. Проводити катетеризацію сечового міхура м'яким катетером.
47. Промивати сечовий міхур.
48. Застосовувати банки.
49. Накладати гірчичники.
50. Накладати зігрівальний компрес.
51. Накладати охолоджувальний компрес.
52. Застосовувати міхур з льодом.
53. Застосовувати грілку.
54. Застосовувати п'явки.
55. Навчати пацієнта користунню кишеньковим інгалятором.
56. Закрапувати краплі в очі, ніс, вуха, закладати мазь за нижнє повіко.
57. Збирати стерильний багаторазового використання шприц з крафт-пакета.

58. Збирати одноразовий стерильний шприц.
59. Набирати лікарські засоби з ампули і флакона.
60. Розводити і розрахувати дозу антибіотика.
61. Виконувати внутрішньошкірні ін'єкції (на фантомі).
62. Виконувати підшкірні ін'єкції (на фантомі).
63. Виконувати внутрішньом'язові ін'єкції (на фантомі).
64. Виконувати внутрішньовенні ін'єкції (на фантомі).
65. Брати кров з вени для лабораторного дослідження (на фантомі).
66. Збирати і заповнювати систему для внутрішньовенних вливань.
67. Виконувати внутрішньовенне краплинне вливання ліків (на фантомі).
68. Брати харкотиння на загальний аналіз та мікобактерії туберкульозу.
69. Брати кал для копрологічного та бактеріологічного дослідження.
70. Брати кал на приховану кров, яйця гельмінтів.
71. Брати сечу на загальний аналіз, за методом Нечипоренка, на діастазу.
72. Брати сечу за методом Зимницького (визначити питому вагу).
73. Брати сечу на глюкозу, білок, бактеріологічне дослідження.
74. Брати кров з вени для бактеріологічного дослідження (на фантомі).
75. Промивати шлунок пацієнту в свідомому стані (на фантомі).
76. Промивати шлунок пацієнту в непритомному стані (на фантомі).
77. Брати промивні води шлунка для дослідження.
78. Проводити дослідження секреторної функції шлунка (на фантомі).
79. Проводити дуоденальне зондування (на фантомі).
80. Готувати пацієнта та оснащення до проведення плевральної пункції.
81. Готувати пацієнта та оснащення до проведення абдомінальної пункції.
82. Готувати пацієнта та оснащення до проведення люмбальної пункції.
83. Визначати та оцінювати силу м'язів.
84. Виконувати антропометричні дослідження.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Оцінювання поточної навчальної діяльності, модульного контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до *«Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів Буковинського державного медичного університету в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу»* (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

При оцінюванні знань студентів перевага надається стандартизованим методам контролю: стандартизований за методикою виконання контроль практичних навичок, тестування (усне, письмове), структуровані письмові роботи, робота із стандартною медичною документацією.

Форми контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок (стандартизованих за методикою виконання).

Контроль виконання самостійної роботи, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Контроль засвоєння практичних навичок здійснюється як під час поточного контролю, так і при підсумковому контролі.

Одним з видів діяльності студента та його контролю з боку викладача є ведення Щоденника практики (додаток 1), який заповнюється студентом кожного дня та підписується викладачем після завершення самостійної частини роботи студента у стаціонарі. По закінченні кожного модуля виробничої практики студентом заповнюється Підсумковий звіт про виконану роботу (додаток 2). Наявність заповненого та завіреного підписом викладача Щоденника і Підсумкового звіту є обов'язковою для допуску студента до підсумкового контролю знань та практичної підготовки з дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться по завершенню вивчення блоку відповідних тем на останньому занятті модуля (підсумковий модульний контроль).

Одним з видів діяльності студента та його контролю з боку викладача є ведення Щоденника практики (додаток 1), який заповнюється студентом та підписується викладачем після завершення самостійної частини роботи студента. По закінченні практики студентом заповнюється Підсумковий звіт про виконану роботу (додаток 2). Наявність заповненого та завіреного підписом викладача Щоденника і Підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового контролю знань та практичної підготовки з дисципліни.

Методи контролю

Теоретичних знань:

- тестування письмове та комп'ютерне,
- індивідуальне опитування, співбесіда,
- структуровані за змістом письмові роботи.

Практичних навичок та умінь:

- контроль виконання стандартизованих за методикою проведення практичних навичок, передбачених планом практичної підготовки студента з дисципліни
- контроль заповнення стандартної медичної документації, передбаченої планом практичної підготовки

По завершенню вивчення модуля дисципліни «Основи медсестринства (навчальна практика)» на останньому занятті проводиться контроль знань та практичної підготовки студентів.

Форма підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни «Основи медсестринства (навчальна практика)» проводиться як підсумковий модульний контроль.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали всі аудиторні (практичні) навчальні заняття, передбачені календарним планом (або своєчасно їх відпрацювали) і набрали за поточну початкову діяльність кількість балів, не меншу за мінімальну та мають належно оформлені звітні документи (Щоденник, Підсумковий звіт) .

Підсумковий модульний контроль передбачає перевірку теоретичних знань студента, демонстрацію виконання ним практичних навичок та вирішення ситуаційних завдань з моделювання дій середнього медичного персоналу в конкретних клінічних ситуаціях.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час підсумкового контролю, складає 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент за сумою всіх етапів його проведення набрав не менше 50 балів.

Підсумковий контроль теоретичних знань, набутих практичних навичок та вмінь проводять в три етапи.

I етап – тестовий комп'ютерний контроль рівня теоретичної підготовки студентів. Кожному студенту пропонуються 30 тестів, які оцінюються в 1 бал за кожний тест.

II етап - перевірка рівня засвоєння 2 практичних навичок.

III етап – розв'язування 2 ситуаційних задач.

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати під час модульного контролю складає 80, причому максимальна кількість балів за демонстрацію виконання практичної навички складає 30 балів (практичні навички виконано методично вірно - 30 балів, виконано з недоліком, виправленим студентом самостійно - 25 балів, виправлено студентом після зауваження викладача - 20 балів, не виконано - 0 балів), за вирішення ситуаційних задач - 20 (10 балів за кожну задачу), за відповідь на питання тест-контролю - 30 балів. Модульний контроль зараховується студентові, якщо за результатами тестування він набрав не менше 20 балів, вирішив не менше 1 ситуаційної задачі (10 балів) та за виконання практичної навички отримав не менше 20 балів.

Мінімальна сумарна оцінка за підсумковий модульний контроль - 50 балів.

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка з дисципліни визначається відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів Буковинського державного медичного університету в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані змістові модулі з дисципліни.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні практичних навичок відповідно до переліку, визначеного програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%) за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей під час кожного з практичних занять та під час самостійної роботи. Для контролю застосовують наступні засоби діагностики рівня підготовки студентів: контроль виконання практичних навичок, розв'язування ситуаційних задач, тест- контроль теоретичної підготовки.

Поточне оцінювання студентів по відповідних темах проводять за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу.

Оцінку "відмінно" виставляють у випадку, коли студент знає програму в повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності;

Оцінку "добре" виставляють за умови, коли студент знає всю програму і добре розуміє її, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках;

Оцінку "задовільно" виставляють студентів на основі його знань всього об'єму програми з предмету та задовільному рівні розуміння його. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінку "незадовільно" виставляють у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам "задовільної оцінки".

Зважаючи на кількість практичних занять перерахунок оцінок у багатобальну шкалу здійснюється наступним чином:

Зважаючи на кількість практичних занять 61 (тривалість заняття 4 год з виставленням лише однієї оцінки) та не враховуючи підсумкове (модульний контроль 4 год) перерахунок оцінок у багатобальну шкалу здійснюється наступним чином: оцінка "відмінно" – 1,9 балів, оцінка "добре" – 1,6 балів, оцінка "задовільно" – 1,2 бали, оцінка "незадовільно" – 0 балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність, дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "відмінно" на кожному практичному занятті, крім останнього підсумкового ($1,9 \times 61 = 115,9$) з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу – 4,1: $115,9 + 4,1 = 120$.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці "3" на кожному занятті: $1,2 \times 61 = 73,2$.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи: кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента залежить від її обсягу і значимості, але не більше 4,1 балів. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх змістових модулів. До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму практики, мають належно оформлені звітні документи (Щоденник та Підсумковий звіт) та отримали за поточну діяльність не менше 73,2 балів.

Розподіл балів, які присвоюються студентам

Номер модуля кількість навчальних годин кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів за поточну успішність
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання як виду СРС	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 360/12	5	61 та 1 підсумкове	1,9	1,6	1,2	0	4,1	73,2

Максимальна кількість балів модульного підсумкового контролю дорівнює 80, модуль вважається зарахованим у випадку, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Кількість балів з дисципліни, яку набрав студент на всіх практичних та підсумковому занятті конвертується у шкалу ECTS.

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2),

«Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03- 1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів», «Індивідуального навчального плану студента» та «Залікової книжки».

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«Е»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться деканатом фахового коледжу для студентів, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але які не отримали оцінку «зараховано». Ця категорія студентів має право на перескладання заліку.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення дисципліни.

Студенти, які набрали кількість балів з дисципліни, що відповідає оцінці «не зараховано» (за рейтингом деканату оцінки «FX», «F»), не вносяться до переліку студентів, що ранжуються в деканатах, навіть після перескладання заліку з дисципліни і отримання оцінки «зараховано». Такі студенти після перескладання автоматично в рейтингах деканатів отримують оцінку «Е».

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Базова

1. Методологія алгоритмів виконання практичних навичок з основ медсестринства: навчально-методичний посібник, 1 частина / Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. — Львів: «Магнолія-2006», 2022. — 156 с.
2. Основи медсестринства: Підручник для мед. ВНЗ I—III рів. акред. — 3-тє вид., перероб. і доп. Затверджено МОЗ / Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. — К., 2018. — 912 с.
3. Основи медсестринства в модулях: Навч. посіб. для мед. ВНЗ I—III р.а. — 3-тє вид., випр. Затверджено МОЗ / Касевич Н.М. — К., 2018. — 480 с.
4. Сестринська справа: підручник / Н.М. Касевич, І.О. Петряшев, В.В. Сліпченко, Ф.І. Левіна, Л.В. Виноград, Г.Г. Рой, А.М. Скороход, О.Д. Манаєнкова, С.С. Павловська, Л.В. Холявицька, О.В. Кануннікова; за ред. В.І. Литвиненка; за ред. В.І. Литвиненка, Н.М. Касевич. — 3-є вид., випр. — К. : ВСВ “Медицина”, 2017. — 816 с.
1. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. [для студ. ВМНЗ I-III р. а.] / Н.М. Касевич ; за ред. В.І. Литвиненка - вид 6-те, випр. — К. : Медицина, 2014. - 422 с.

19.2. Допоміжна

1. Нетяженко В.З. Догляд за хворими. Загальний і спеціальний з основами мед сестринської техніки / В.З.Нетяженко, І.М. Щуліпенко, Л.А. Дідківська — К.: Здоров'я, 2013.-592 с.
2. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка : посіб. [для студ. ВМНЗ I-III р. а.] / Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, А.Ф. Коплик та ін. ; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. - 2-е вид., випр. - К. : Медицина, 2013. - 478 с.
3. Лісовий В.М. Основи медсестринства: Підручник для мед. ВНЗ I—III рів. акред. — 2-ге вид., перероб. і доп. затверджено МОЗ /В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А. Капустник — К., 2013. — 792 с.
4. Касевич Н.М. Медсестринська етика і деонтологія: Підручник для мед. ВНЗ I—III рів. акред. — 3-тє вид., випр. Затверджено МОЗ / Н.М.Касевич — К.,2013. —200 с.
5. Баран С.В. Невідкладні стани у внутрішній медицині: Підручник для мед. ВНЗ I—III р.а. — 3-тє вид. Затверджено МОЗ / С.В. Баран — К., 2015. — 136 с.
6. Касевич Н. М. Основи медсестринства в модулях : навчальний посібник / Н. М. Касевич. — Вид. 2-ге, виправлене. — К. : Медицина, 2013 — 478 с.
7. Яворський О.Г. DVD-фільм «Догляд за хворими. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
8. Nursing practice in therapeutic department: training manual / comp. L.D. Boreiko, I.A. Plesh, H.H. Mararash. — Chernivtsi: BSMU, 2023. — 163 p.

19.3. Інформаційні ресурси

1. <http://moodle.bsmu.edu.ua/> Дистанційне середовище "MOODLE" БДМУ. — Дисципліна "Основи медсестринства (навчальна практика)". — Методичні вказівки. Конспекти. Ситуаційні задачі. Тести для самоконтролю. Аудіо- та відеоматеріали, мультимедійні презентації.
2. Етичний кодекс медичної сестри України. Основи медсестринства: вебсайт. URL: http://medmedsestrunstvo.blogspot.com/2016/03/blog-post_16.html (дата звернення: 20.01.2021).
3. Права та обов'язки пацієнтів в Україні URL: https://minjust.gov.ua/m/str_29268
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (ст. 16). [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html.
5. Веб-сайт Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Н. Івасюка. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.library.cv.ua/>

6. Веб-сайт обласної науково-медичної бібліотеки м. Чернівці. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.library.chnu.edu.ua/>
7. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах/ закладах надання соціальних послуг/ соціального захисту населення [Електронний ресурс] / Наказ МОЗ України від 03.08.2021 № 1614 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1318-21#Text>
9. Про удосконалення паліативної допомоги в Україні [Електронний ресурс] / Наказ МОЗ України № 1308 від 04.06.2020 . – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0609-20#Text>.
10. Електронний журнал «Медична справа» [Електронний ресурс] – режим доступу <https://www.medsprava.com.ua/>

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. *Лілія БОРЕЙКО – к.мед.н., доцент кафедри догляду за хворими та ВМО*
2. *Марина БАЧУ – доктор філософії спеціальності 223 «Медсестринство», викладач фахового коледжу БДМУ*

ЩОДЕННИК
навчальної практики з «Основ медсестринства»
студент ____ групи ____-го курсу фахового коледжу БДМУ

(прізвище, ініціали)

База практики _____

Керівник (від навч. закладу) _____

Термін проходження практики: з _____ 201_ р. до _____ 201_ р.

Дата год. роботи	Зміст виконаної роботи
01.09.2023 10.30-12.00	Впродовж дня виконав: 1. Заповнював системи для в/в введення (2). 2. Зробив в/м ін'єкцій (10). 3. Приймав участь в оформленні документації (2). 4. Проводив забір крові з вени для біохімічного дослідження (5). 5. Годував обідом тяжкохворого (1). 6. Вивчив наказ №1614.

Підпис студента _____

Підпис керівника закладу освіти _____

ПІДСУМКОВИЙ ЗВІТ
навчальної практики з «Основ медсестринства»
студент _____ групи ____-го курсу фахового коледжу БДМУ

(прізвище, ініціали)

База практики _____

Керівник (від закладу освіти) _____

Термін проходження практики: з _____ 201_ р. до _____ 201_ р

№ п/п	Практичні навички	Мінімум	Виконано
1.	Виявлення проблем пацієнта, формулювання медсестринського діагнозу	30	
2.	Складання індивідуальних планів медсестринського догляду за пацієнтом, використовуючи стандартні плани догляду.	15	
3.	Утилізація медичних відходів	20	
4.	Дезінфікування інструментів медичного призначення.	30	
5.	Обробка рук до і після виконання будь-якої маніпуляції.	10	
6.	Приготування дезінфекційних розчинів	15	
7.	Дезінфекція предметів догляду.	20	
8.	Передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення.	30	
9.	Контроль якості передстерилізаційного очищення.	20	
10.	Стерилізація інструментів в повітряному стерилізаторі. Контроль якості стерильності.	20	
11.	Приготування перев'язувального матеріалу, укладання в стерилізаційні коробки. Контроль якості стерильності при стерилізації в автоклаві.	5	
12.	Одягання стерильного халату, шапочки, маски, гумових рукавичок.	10	
13.	Заповнення паспортної частини індивідуальної карти стаціонарного хворого, журналу прийому пацієнтів.	10	
14.	Проведення огляду і здійснення відповідних заходів при виявленні педикульозу.	3	
15.	Визначення ступеню ризику розвитку пролежнів у пацієнта.	12	
16.	Проведення заходів з профілактики пролежнів.	10	
17.	Обробка шкіри за наявності пролежнів.	10	
18.	Здійснення заходів з догляду за статевими органами, промежиною (профілактика попрілостей).	5	
19.	Здійснення заходів з догляду за очима (промивання, закапування крапель).	8	
20.	Здійснення заходів з догляду за вухами, оброблювання зовнішнього слухового ходу.	8	
21.	Здійснення заходів з догляду за носовими ходами.	8	
22.	Здійснення заходів з догляду за порожниною рота (огляд, протирання, зрошення, полоскання, аплікації).	8	
23.	Подача сечоприймача, судна тяжкохворим.	10	
24.	Годування тяжкохворого пацієнта	8	
25.	Вимірювання температури тіла. Реєстрування даних термометрії в температурному листі.	40	

26.	Підрахунок частоти дихальних рухів. Реєстрування даних в температурному листі.	40	
27.	Подача кисню з кисневої подушки.	8	
28.	Подача кисню через носові катетери.	8	
29.	Дослідження пульсу Реєстрація даних в температурному листі.	40	
30.	Вимірювання артеріального тиску Реєстрація даних в температурному листі.	30	
31.	Визначення наявності набряків.	10	
32.	Допомога під час блювання, аспірації блювотних мас.	8	
33.	Застосовування газовідвідної трубки.	10	
34.	Постановка очисної клізми.	15	
35.	Застосовування сифонну клізми.	8	
36.	Застосовування лікувальної мікроклізми.	10	
37.	Застосовування олійної клізми.	15	
38.	Застосовувати гіпертонічну клізму.	10	
39.	Проведення катетеризації сечового міхура м'яким катетером.	8	
40.	Промивання сечового міхура.	8	
41.	Накладання зігрівального компресу.	15	
42.	Накладання охолоджувального компресу.	10	
43.	Застосовування міхура з льодом.	10	
44.	Застосовування грілки.	20	
45.	Застосовування п'явок.	3	
46.	Навчати пацієнта користуванню кишеньковим інгалятором.	5	
47.	Закрапування крапель в очі, ніс, вуха, закладання мазі за нижнє повіко.	15	
48.	Набирання лікарських засобів з ампули і флакона.	20	
49.	Розведення і розрахунок дози антибіотика.	20	
50.	Виконання внутрішньошкірних ін'єкцій	8	
51.	Виконання підшкірних ін'єкцій	30	
52.	Виконання внутрішньом'язових ін'єкцій	30	
53.	Виконання катетеризації периферичних вен	25	
54.	Виконання внутрішньовенних ін'єкцій	25	
55.	Забір крові з вени для лабораторного дослідження за допомогою шприца та вакутайнера	20	
56.	Збирання і заповнювання системи для внутрішньовенних вливань.	15	
57.	Виконання внутрішньовенного краплинного вливання ліків	10	
58.	Забір харкотиння на загальний аналіз та мікобактерії туберкульозу.	5	
59.	Забір калу для копрологічного та бактеріологічного дослідження.	8	
60.	Забір калу на приховану кров, яйця гельмінтів.	8	
61.	Збирання сечі на загальний аналіз, за методом Нечипоренка, на діастазу.	15	
62.	Збирання сечі за методом Зимницького (визначити питому вагу).	8	
63.	Збирання сечі на глюкозу, білок, бактеріологічне дослідження.	5	
64.	Забір крові з вени для бактеріологічного дослідження	3	
65.	Промивання шлунку	5	

66.	Забір промивних вод шлунку для дослідження.	5	
67.	Проведення дослідження секреторної функції шлунку	5	
68.	Проведення дуоденального зондування (на фантомі).	5	
69.	Підготовка пацієнта та оснащення до проведення плевральної пункції.	3	
70.	Підготовка пацієнта та оснащення до проведення абдомінальної пункції.	3	
71.	Підготовка пацієнта та оснащення до проведення люмбальної пункції.	3	
72.	Виконання антропометричних досліджень.	20	

Підпис студента _____

Підпис керівника від закладу освіти _____

ВІДГУК І ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЦІ
за даними проведення навчальної практики з “Основ медсестринства»

Прізвище, ім'я, по-батькові _____

Курс _____, група ____

В характеристиці відзначити:

а) Ставлення до роботи (старанність, активність)

б) Засвоєння основи деонтології та професійної етики (чуйність, уважність до хворих та їх рідних, ставлення до медичного персоналу відділення, лікарні)

в) Рівень теоретичної і практичної підготовки до проходження практики

г) Виконання внутрішнього трудового розпорядку відділення, лікарні

д) Участь у суспільному житті колективу лікарні (виробничих нарадах, санітарно-просвітній роботі та ін.)

е) Виконання лікувально-діагностичних маніпуляцій згідно з програмою практики

є) Виконання програми практики в цілому, оцінка за проведену практику

Підпис керівника від закладу освіти _____